

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

NR 14 · 24. AUGUST 2011

ILMUB AASTAST 1925

IGA LIIGE LOEB! | WWW.KODA.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA KUTSUB TEID ÄRIHOOAJA 2011/2012 AVAMISELE Laupäeval, 27. augustil, kell 12.00 Telliskivi Loomelinnakus

Päevakavas on erinevad tegevused nii suurtele kui väikestele – liikmetevaheline Kirbuturg, mitmed käsitöötoad, lastele teatriendused ning tegevused Piip&Tuut Lasteteatritl. Muusikalise poole eest hoolitseb Jaan Kirss&Co, janu kustutab Saku Õlletehas ja toitlustab F-Hoone, ei puudu ka traditsioonilised visiitkaardiloterii ning Liviko veinituba.

olete oodatud koos perega veetma mõnusat augustikuust laupäeva, veetma juttu, vahetama värsked muljed suvest ning vaatama otsa uuele ärihooajale 2011/2012.

Lähem info: Annika Eesmaa • E-post: annika@koda.ee • Tel: 604 0094

Ärihooaeg 2011/2012
avamise toetajad:

SILBERAUTO

estravel

dermoshop

FIRMAKIN

Radisson
HOTEL TALLINN

DISAINIKORP

TÄNA LEHES

- Muudatustest investeerimisfondide seaduses LK 5
- Euroopa ühtne tulumaksubaas – mis ja milleks? LK 8
- Mida pakub Koda uuel ärihooajal LK 7

Tegelik võim

**Pärnu Kontserdimajas
13.-14. oktoober 2011**

www.konverentsid.ee
või helista 617 7333

Pärnu
Juhtimiskonverents

Mait Palts
Peadirektori kohusetäitja

Kaunidusest nii ja teisiti

Tänases Teatajas kirjutame põgusalt Euroopa Komisjoni poolt kevadel algatatud ettevõtte tulumaksu ühtse konsolideeritud maksustamisbaasi (lühend CCCTB) kava ettepanekust. Tõsi, kohane oleks öelda, et tegemist on arutelu taasalgatamisega, sest vahelduva edu ja tõsidusega on mõttevahetusi ja erineva valmidusastmega eelnõusid liikunud juba alates 2001. aastast. Komisjonis on moodustatud selle aja jooksul kümneid töörühmi ja peetud hulgaliselt kaasamisarutelusid.

CCCTB — kaua tehtud kaunikene?

Tellitud on mitmeid analüüse ja arvukaid mõjuhindanguid. Korraldatud on isegi kolm konverentsi. Kõige selle peale oleks täna igati kohane eeldada, et tulemus on saanud asjalik ning arutamistvääriv ehk nagu ütleb teada-tuntud kõnekäänd: „kaua tehtud kaunikene“. Paraku tuleb tõdeda, et „kaunidusega“ on asjad kehvasti.

Ettepaneku eelnõu, mis oma põhisosas mahub ära 63 leheküljele, sisaldab palju seni kasutamata mõisteid — mida ei selgitata ka ettepanekus endas, ning kohati lausa vasturääkivusi.

Kui ettepanekut selgitades on räägitud sellestki, et tegemist oleks ühe, nn 28. süsteemiga liikmesriikide endi maksusüsteemide kõrval, siis praegusel kujul ettepanekut lugedes jääb pigem mulje, et igal liikmesriigil saaks olema vabadus ka endale sobiv paralleelne maksubaasi mudel luua. Tulemuseks oleks see, et tegemist ei oleks mitte enam 28. süsteemiga vaid 27 uue süsteemi loomisega – lisaks juba olemasolevatele ettevõtete tulumaksustamise reeglitele peaks iga liikmesriik kujundama veel juurde ka detailsed reeglid Euroopa süsteemi tarvis. Kokku saaksime siis mitte 27

või 28 vaid juba 54 regulatsiooni. Mõneti keeruline on ka mõjude hindamine. Nimelt sisaldub juba ettepanekus väide, mis kindlustunnet ettepaneku positiivse mõju osas kindlasti ei süvenda. Pigem vastupidi, sest juba ettepaneku koostajad on tõdenud järgmist: „Nii vabatahtliku kui ka kohustusliku CCCTB valikuvõimaluse puhul paraneks heaolu veidi“. Mida tähendab veidi? Kas ei olda ettepaneku positiivses mõjus kindlad või ei ole hinnangud andnud selgeid vastuseid?

Kokkuvõtteks tekib aga paratamatult küsimus, kas ei oleks mõistlikum aega efektiivsemalt kasutada ja konstateerida, et kogu ettepanek on perspektiivitu. Üle kümne aasta peetud arutelud ei ole ju selget ja positiivset tulemust andnud. Et muuta ettepanek selle praeguselt kujult selliseks, et kõik liikmesriigid seda aksepteeriks, mis juba ise on äärmiselt keeruline ülesanne, kuluks igal juhul veel aastaid. Hetkel on käsil see etapp, kus liikmesriigid, sh ka Eesti peavad ettepaneku osas omapoolsed seisukohad kujundama.

Eesti parim tööstusmaastik 2011

Kui juba kaunidust sai mainitud, oleks pasilik seda teemat ka rõõmsamas võtmes ja ilma jutumärkideta puudutada. Põhjuse selleks annab 14.

augustil kulmineerunud kodukaunistamise 2011. aasta laureaate väljakuulutamine. Konkursi raames oli ka Kaubanduskoja poolt taaskord suur rõõm tunnustada ühte tööstusmaastiku kujundajat ning anda üle kaunima tööstusmaastiku tunnustus. Oleme seda teinud koos Eesti Kodukaunistamise Ühendusega alates 2006. aastast. Tänavu juba kuuendat korda.

Nagu on sõnastatud parima tööstusmaastiku hindamiskriteeriumites, on tegemist mitmekülgse hinnanguga, mis ei lähtu ainult haljastuse korrektsusest või hoone fassaadi ilusast värvist — hinnatakse ka hoonete terviklikku sulandumist ümbritsevasse keskkonda ning olulise komponendina keskkonnakaitselisi aspekte. Ehk teisisõnu saab parima tööstusmaastiku tunnustuse pälvida vaid ettevõtte või organisatsioon, mis on panustanud terviklikult teda ümbritseva keskkonna paremaks ja kaunimaks muutmisele, pidades silmas, et tulemus oleks nauditav nii endale, seal töötavatele inimestele, klientidele kui ka kõigile meile. Selline tegevus väärrib kahtlemata tunnustust ja näitab ettevõtja ühiskondlikku vastutustunnet. Konkursile esitatud kandidaate on igal aastal olnud mitmeid ning nende seast vaid ühe valimine on ääretult keeruline. Tänavu sai tunnustuse osaliseks ning pärjati parima tööstusmaastiku tiitliga Otepää Lihatööstus Edgar OÜ. ■

Kõige selle peale oleks täna igati kohane eeldada, et tulemus on saanud asjalik ning arutamistvääriv ehk nagu ütleb teada-tuntud kõnekäänd: „kaua tehtud kaunikene“.

Sisukord

Juhtkiri

Kaunidusest nii ja teisiti 3

Seadusandlus

Investeeringufondide ja teiste seaduste muutmine 5

Kavandatud muudatused raamatupidamise seaduses 6

Koja teenused

Mida huvitavat ja kasulikku pakub 7

Kaubanduskoda ettevõtjale sügisperioodil

Euroopa uudised

Ühtne tulumaksubaas. Mis ja milleks? 8

Ehk mida tahab Euroopa Komisjon?

Sotsiaalne ettevõtlus

Mis vahet, kas koolitada oma töötajaid meeskonnatöö või HIV teemal? 10

Teated

12

Liikmelt liikmele

18

Riigihanketeated

19

Koostööpakkumised

20

Uued liikmed

21

Kalender

27. august Liikmeüritus: Ärihooaja avamine 2010/2011
Telliskivi Loomelinnakus (Telliskivi 60 A, Tallinn)
Annika Eesmaa • Tel: 604 0093 • E-post: annika@koda.ee
6. september Hommikukohv suursaadikuga:
Eesti suursaadik Belgias — Mariin Ratnik
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
8. september Kvaliteedijuhtimise seminar
Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 53, Pärnu)
Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
14. september Infoseminar „Edukaks Maailmapanga
ja arenguabi hangetel!”
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Lea Aasamaa • Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee
15. september Seminar „Töötajate ülepiiri liikumise ja välismaal
töötamisega seotud maksuaspektid ja kohtulahendid”
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
- 19.-24. sept Kontaktkohtumiste üritus Hannoveris metallitööstuse
ettevõtetele messi EMO 2011 raames
Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
20. september Finantskoolitus firma võtmeisikutele II
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
- 21.-23. sept Hongkongi toodete kaubandusmess LifeStyle Expo
Varssavis
Kristy Tättar • Tel: 604 0094 • E-post: kristy@koda.ee
22. september Ekspordi Akadeemia avaseminari
„Mis suunas liigub Eesti ekspordi kasv?”
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Marju Naar • Tel: 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee
26. september Müügivõrgu loomise ja arendamise koolitus Tallinnas
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
27. september Turu-uuringute koostamise koolitus
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
28. september Välismessikoolitus
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
29. september Finantskoolitus firma võtmeisikutele II
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
6. oktoober Tallinna ettevõtluspäev
Viru Konverentsikeskuses (Viru väljak 4, Tallinn)
Marju Naar • Tel: 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee
11. oktoober Finantskoolitus firma võtmeisikutele II
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatus tunnustas Leedu Kaubanduskodade Assotsiatsiooni presidenti Rimantas Stankeviciust I klassi aumärgiga

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatus otsusega 1. augustist 2011 anti Leedu Kaubanduskodade Assotsiatsiooni presidendile, dr Rimantas Stankeviciusele eriliste teenete eest riikidevahelise kaubanduse edendamisel ja kaubanduskodade arengule kaasaaitamisel Eesti Kaubandus-Tööstuskoja esimese klassi aumärk.

Aumärki käis Leedus dr Stankeviciuse 50. sünnipäeva auks korraldatud pidulikul vastuvõtul üle andmas Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuses esimees Toomas Luman.

Koidu Mölderson
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Investeeringufondide ja teiste seaduste muutmine

Rahandusministeerium on koostanud eelnõu, millega muudetakse investeeringufondide seadust, Finantsinspektsiooni seadust, kindlustustegevuse seadust, kogumispensionide seadust, krediitiasutuste seadust ja väärtpapierituruse seadust.

Eelnõuga soovitakse täiendada täiendava kogumispensioniregulatsiooni, tuues vabatahtlike pensionifondidena sisse tööandja pensionifondid, mille eesmärgiks on pakkuda täiendavat kogumispensioniselliseid pensionifonde valitseva fondivalitseja asutanud tööandja ja temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva tööandja töötajatele.

Eelnõu koostajate sõnul soovitakse muudatustega

- võimaldada ELis ühtsetele standarditele vastavate investeeringufondide (eurofondide) valitsemine piiriülesest, kus fondivalitseja asub ühes liikmesriigis ja investeerimisfond teises liikmesriigis;
- luua õiguslikud alused eurofondi ühinemiseks teise fondivalitseja eurofondiga ja eurofondide ühinemiseks piiriülesest;
- võimaldada luua uusi fondistruktuure, nn *master-feeder* struktuure, mille kohaselt saab ühe eurofondi (*feeder*) vara investeerida tervikuna või suures osas teise eurofondi (*master*);
- täiendada täiendava kogumispensioniregulatsiooni, tuues vabatahtlike pensionifondidena sisse tööandja pensionifondid, mille eesmärgiks on pakkuda täiendavat kogumispensioniselliseid pensionifonde valitseva fondivalitseja asutanud tööandja ja temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva tööandja töötajatele.
- täpsustada Finantsinspektsiooni ning Euroopa finantsjärelevalve asutuste ja teiste liikmesriikide finantsjärelevalve asutuste omavahelist koostööd seoses uue ELi finantsjärelevalve korralduse kehtima hakkamisega 2011. aasta algusest.

Nagu eespool mainitud, tuleb eelnõuga muutmisele ka tööandja pensionifondide regulatsioon — muudatuse on hetkel tinginud Euroopa Komisjoni seisukoht, et Eesti ei ole korrektselt üle võtnud tööandjapensionide kogumisasutuste direktiivi. Komisjon leidis, et ehkki Eesti ei ole kohustatud tööandjapensioniskeeme oma pensionisüsteemi sisse tooma, peab tööandjapensionikogumisasutuste asutamine olema Eestis siiski võimalik ning sellised asutused peaksid saama pensioniskeeme pakkuda teistesse lepinguriikidesse.

Nimetatud direktiiv reguleerib peamiselt määratud väljamaksetega pensioniskeeme, hetkel on Eestis aga kasutusel määratud sissemaksetega pensioniskeemid, kus tulevase pensioni suurus ega tootlus ei ole fondivalitseja poolt garanteeritud. Määratud väljamaksetega pensioniskeeme ja garanteeritud tootlusega pensioniskeeme pakuvad ning suremus-, üleelamis- või töövõimetusriske katavad Eesti pensionisüsteemis elukindlustusega tegelevad kindlustusandjad, mitte pensionifondivalitsejad ning see põhimõte ei muutu.

Kuigi ka hetkel on tööandjatel võimalik fondivalitsejat asutada, et pensionifonde pakkuda, eristatakse muudatustega aga tööandja pensionifonde valitsevad fondivalitsejad teistest fondivalitsejatest ja tegevuse alustamiseks on vajalik tegevusluba taotleda. Tegemist oleks siis vabatahtliku fondiga tööandja või samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate tööandjate töötajatele, kuhu võivad oma töötajate eest sissemaksid teha selle fondivalitseja asutanud tööandja ja temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad tööandjad.

Lühidalt öeldes tähendab muudatus seda, et edaspidi peaks saama Eestis registreeritud tööandja töötajatele pakkuda määratud sissemaksetega tööandja pensionifonde (oma olemuselt sarnased vabatahtlike pensionifondidega) ning määratud väljamaksetega pensionifonde, garanteeritud tootlusega pensionifonde ja suremus-, üleelamis- või töövõimetusriske katvaid pensionifonde saab pakkuda teistes lepinguriikides registreeritud tööandja töötajatele, kus selliste skeemide pakkumine on lubatud. ■

Kommentaariid eelnõu osas on oodatud e-posti aadressile koidu@koda.ee ning eelnõu ja seletuskirjaga saab tutvuda Koja kodulehel www.koda.ee.

Mart Kägu
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Kavandatavad muudatused raamatupidamise seaduses

Rahandusministeeriumis on valminud raamatupidamise seaduse muutmise eelnõu, mis puudutab eelkõige raamatupidamiskohustuslastele kohalduvat taksonoomiat ja taksonoomia vormide kasutamist ning ettevõtjate halduskoormuse vähendamist seoses majandusaasta aruande vormistamisega.

Esmalt tuleb selgitavalt märkida, et raamatupidamise seadust (RPS) täiendati 2009. aastal rakendussättega § 62 lg 1.1 (jõustus 2010. aastal), mis nägi ette erandi teatud raamatupidamiskohustuslastele (nt finantsteenuse osutajad, rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel majandusaasta aruannet koostavad isikud jt) taksonoomia ja taksonoomia vormide kasutamisel majandusaasta aruande koostamisel. Vastav erand lubab asjaomastel isikutel koostada ja esitada majandusaasta aruande pdf-formaadis ning annab õiguse mitte lähtuda taksonoomiast ja taksonoomia vormidest kuni 1. jaanuarini 2012. Antud kuupäeva lähene mine tingis ka kõnealuse eelnõu koostamise vajaduse ning eelnõuga nähaksegi ette, kuidas eelnimetatud raamatupidamiskohustuslased peavad järgima taksonoomiat ning taksonoomia vorme alates 1. jaanuarist 2012.

Eelnõu näeb ette, et raamatupidamiskohustuslased, kes koostavad oma majandusaasta aruannet rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel (nt ettevõtted, kes on noteeritud börsil, finantsasutused, kindlustusettevõtjad) või kelle peamine ja püsiv tegevus on krediidiasutuste seaduse mõistes finants-

teenuse pakkumine (nt pangad, liisingettevõtted) või need, kes koostavad konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande, ei pea majandusaasta aruande koostamisel lähtuma taksonoomiast ja taksonoomia vormidest. Nimetatud isikud võivad esitada äriregistrile oma majandusaasta aruande pdf-formaadis. Kui rahandusminister peaks kehtestama neile spetsiaalsed taksonoomia vormid, siis tuleb mõistagi viimaseid kohaldada. Eelnõu seletuskirjas selgitatakse, et kõigi kolme erandi puhul on üldjuhul tegemist raamatupidamiskohustuslastega, kelle majandusaasta aruanded on sisult vähem standardsed ning oma mahult suuremad kui väikse või keskmise suurusega tootmis- või teenindusettevõtte majandusaasta aruanded. Sellest tulenevalt on ka põhjendatud vastava erandi tegemine.

Siinkohal tuleb täpsustavalt märkida, et eelnimetatud isikutele on eelnõus antud võimalus mitte kohaldada majandusaasta aruande koostamisel RPS § 14.1 lg 3 nimetatud taksonoomiat ja taksonoomia vorme, kuid sealjuures pole keeldu neid siiski kohaldada. Seletuskirjas selgitatakse ka lähemalt vastavaid alternatiivseid võimalusi.

Kui rääkida raamatupidamiskohustuslastest, kes koostavad oma majandusaasta aruannet rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel, siis võimaldatakse neil eelnõu jõustumisel alates 1. jaanuarist 2012 kasutada ka kasumit taotleva raamatupidamiskohustuslase raamatupidamise aastaaruande vorme (RPS § 14.1 lg 2), kui ettevõtte hindab need vormid sobilikuks oma majandusaasta aruandele. Kirjeldatud regulatsioon peaks eelnõu autorite arvates olema selliste ettevõtete huvides, kes koostavad küll majandusaasta aruannet rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel, kuid ettevõtte väiksusest tulenevalt on nende majandusaasta aruanne lihtne ja mahub samadesse vormidesse kui Eesti hea raamatupidamise tava kohaselt koostatud majandusaasta aruanne.

Finantsteenuse pakkujatel oleks eelnõu kohaselt võimalus soovi korral kasutada elektroonilises aruandluskeskkonnas spetsiaalseid taksonoomia vorme, mis rahandusministeerium on nende vajadusi arvestades välja töötanud.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostajate osas märgitakse seletuskirjas, et kui aruande koostajad soovivad ning väljatöötatud konsolideeritud aruande vormid sobivad

ettevõtte konsolideeritud majandusaasta aruande koostamiseks, siis oleks neil võimalus neid kasutada elektroonilises aruandluskeskkonnas.

Eelnõuga soovitakse vähendada ka ettevõtjate halduskoormust majandusaasta aruande vormistamisel. Nimelt peab kehtiva seaduse kohaselt (RPS § 25 lg 1) majandusaasta aruande allkirjastama tegevjuhtkond, st kõik juhatuse liikmed. Vastavat regulatsiooni soovitakse muuta selliselt, et piisaks ainult ühest tegevjuhtkonda kuuluva isiku allkirjast. Viimatiõeldu kehtib mõistagi ainult sellisel juhul, kui kõigil tegevjuhtkonda kuuluvatel isikutel (juhatuse liikmetel) on õigus ettevõtet iseseisvalt esindada. Kui ettevõtet saavad esindada juhatuse liikmed ainult ühiselt, siis oleks endiselt vajalik kõigi juhatuse liikmete allkiri.

Eelnõu kohaselt rakendatakse eelnõus toodud regulatsiooni aruandeperioodide kohta, mis algavad 2011. aasta 1. jaanuaril või hiljem. Eelnõu ise peaks jõustutama seadusena 2012. aasta 1. jaanuaril. ■

Eelnõu ja selle seletuskirjaga on võimalik lähemalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel: www.koda.ee/aktuaalsed-eelnoud.

Peter Gornischeff
Teenuste direktor

Mida huvitavat ja kasulikku pakub Kaubanduskoda ettevõtjale sügisperioodil

Kaubanduskoda jätkab sügisel suhteliselt tiheda tegevusprogrammiga. Planeerimisel oleme jätkuvalt lähtunud printsibist, et ekspordiga seotud tegevused oleksid eelisarendatud.

Jätkame välismessikoolituse, turu-uuringute koolituse ja müügi-võrgu loomise ja arendamise koolitustega. Välismessikoolitus viiakse läbi töötoana, mille käigus tehakse läbi messiboksi planeerimine, eelarve, messiboksis käitumine, töö klientidega ning n-ö järeltöö ehk *follow-up*. Turu-uuringute koolituse käigus aitame mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada. Müügi-võrgu loomise ja arendamise koolitusel õpetatakse, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihtturgudel.

Oktoobris toimuva ettevõtlusnädala raames plaanime disainiseminari ning disainerite ja ettevõtjate kontaktkohtumisi. See on jätk kevadel toimunud väga rohke osavõtjate arvuga samalaadsele tegevusele.

Uut hooaega alustab sügisel kõrgetasemeline sari Ekspordi Akadeemia, mille käigus käsitleme 2011/2012 aastal ekspordiga seonduvaid olulisemaid päevakajalisi küsimusi – millises suunas liigub maailmajandus, kuidas tõsta tootlikkust, kuidas rahastada eksporditegevusi ja kasutada ära olemasolevat avalikku ja eratugistruktuuri, käsitleme

logistika- ja juriidikaküsimusi ning seda, kuidas arendada müüki ja luua tugevaid brände.

Uut hooaega alustab kõrgetasemeline sari Ekspordi Akadeemia, mille raames käsitleme olulisemaid ekspordiga seonduvaid päevakajalisi küsimusi.

Lisaks korraldame mitmeid teisi seminare äridiplomaatia, hangete, keskkonnateenuste, maksude ja finantsjuhtimise alal.

Toimuvad ka sihtturseminarid ja välisvisiidid – nii kõrgetasemelised kui ka temaatilised. Välisurgusid puudutavate seminaride raames toimuvad kohtumised Eesti esindajatega välisurgudel – suursaadikute ning majandusametnikega, seda reeglina kord kuus ühe sihtturu osas. Suuremad seminarid toimuvad järgmiste sihtturgude osas: Saksamaa seminar metallisektorile, Prantsusmaa seminar puidusektorile, Soome seminar ning Norra seminar plastisektorile. Jooksvalt lisandub kindlasti seminare teistegi sihtturgude osas ning siinkohal on teie ettepanekud väga oodatud. Eri-

list tähelepanu oleme pööranud Hiina suuna äriarendustegevustele, kuna oleme partnerid Soome ja Rootsi osapooltega läbiviidavas ühisprojektis BENCH. Projekti raames saame pakkuda Hiina sihtturge puudutavat infot ja aidata leida vajalikke kontakte. Välisvisiitidest on kindlate sihtkohtadena plaanis Moskva visiit ning visiit Hongkongi, mis on loogiline jätk kevadel toimunud Hongkongi seminarile. Aasta lõpus on plaanis visiit Türgi. Ka visiitide nimekiria täieneb pidevalt.

Samuti on plaanis osalemine Alihankita messil Tampere. Registreerimine on selleks aastaks juba suletud, aga oodatud on osalemissoovid järgmiseks aastaks. Kavandamisel on uudne internetimes keskkonna ja energeetika valdkonna ettevõtetele (osalejad ei pea kohale sõitma, vaid saavad teha oma kohtumised Skype'i teel). Novembris külastame Põhjalaalias Riminis toimuvat taastuenergia, roheline tehnoloogia ja säästliku eluviisi messi Ecomondo.

Loodetavasti leiate enda jaoks kasuliku ürituse. Kui mitte, siis palun jälgige Koja kalendrit, sest uut ja huvitavat lisandub sinna igal nädalal – nii Kaubanduskoja kui ka partnerite korraldatud üritusi. Samuti on alati teretulnud teie ettepanekud. ■

Reet Teder
Kaubanduskoja esindaja
EMSKs

Ühtne tulumaksubaas. Mis ja milleks? Ehk mida tahab Euroopa Komisjon?

Õige pea saabub tähtaeg, millal Euroopa Komisjon ootab liikmesriikidelt ja muudelt institutsioonidelt tagasisidet ja arvamusi uue Euroopa ühtse tulumaksubaasi kohta. Oma arvamuse selles asjas esitab ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, kuid hetkel on sellest veel vara rääkida. Põhjus lihtne – seal töö sellega alles käib ja arvamuseni pole veel jõutud.

Kui räägime aga ühtsest tulumaksubaasist ELis, siis millest me räägime? Ja milleks ja kellele seda vaja on? Euroopa Komisjon on seda tarvidust lahti seletanud järgmiselt (*alljärgnev päri-
neb vastava direktiivi eelnõust*):

Ühtne tulumaksubaas oleks süsteem, mis võimaldaks äriühingutel käsitleda seoses ettevõtte tulumaksuga ELi ühtse turuna, aitaks lihtsustada ELis residendiks olevate äriühingute piiriülest tegevust ning toetaks eesmärki muuta EL rahvusvaheliste investeringute jaoks atraktiivsemaks. Sellise süsteemi saaks kõige paremini luua, võimaldades äriühingutel, kes on maksukohustuslased rohkem kui ühes

Kui räägime aga ühtsest tulumaksubaasist Euroopa Liidus, siis millest me räägime? Ja milleks ja kellele seda vaja on?

liikmesriigis, korraldada oma maksuasju ELis vastavalt ühtsetele maksustamisbaasi arutamise eeskirjadele ning suhelda ühe maksuhalduriga (*one-stop-shop*). Kuna maksu-
määr erinevused ei põhjusta samu

tökked, ei peaks süsteem [ettevõtte tulumaksu ühtne konsolideeritud maksustamisbaas, (CCCTB)] mõjutama liikmesriikide vabadust otsustada ettevõtete maksustamise riigisisest (t)e määra(de) üle.

Konsolideerimine on sellise süsteemi oluline element, kuna Euroopa Liidus äriühingute ees olevaid olulisi maksutökked saab kõrvaldada üksnes sel viisil. Sellega kõrvaldatakse siirdehindadega seotud formaalsused ja grupisise ne topeltmaksustamine. Lisaks tasaarvestatakse maksumaksja kahjumid automaatselt sama grupi teise liikme kasumitega.

Konsolideerimiseks on tingimata vaja eeskirju tulemuse jaotamise kohta liikmesriikide vahel, kus asuvad grupi liikmed. Kuna kõnealune süsteem on eelkõige mõeldud piiriülese tegutsevate äriühingute vajaduste rahuldamiseks, peaks see olema vabatahtlik ning täiendama olemasolevaid ettevõtte tulumaksu riiklikke süsteeme. Süsteem peaks koosnema ühtsetest eeskirjadest ettevõtete maksustamisbaasi arutamise kohta.

Kõik tulud peaksid olema maksustatavad, välja arvatud juhul, kui nende suhtes on selgelt kehtesta-

tud maksuvabastus. Sissetulek, mis koosneb dividendidest, grupi mittekuuluva äriühingu aktsiate võoran-
damisest saadavast tulust ning välismaal asuvate püsivate tegevuskohtade kasumist, tuleks maksust vabastada. Intressidest ja litsentsitasudest saadav sissetulek peaks olema maksustatav, lubades maksust maha arvata kõnealustelt maksetelt kinni peetud maksu. Maksustatavaid tuluseid tuleks vähendada äriühingute ja teatavate muude kulude võrra. Mahaarvatavad tegevuskulud peaksid tavaliselt hõlmama kõiki kulusid, mis on seotud müügi ja kuludega, mis on seotud sissetuleku loomise, säilitamise ja tagamisega. Mahaarvatavus peaks laienema teadus- ja arendustegevuse kuludele, samuti kuludele, mis on tekkinud seoses oma kapitali hankimise või äriühingute eesmärgil võetud laenuga. Samuti tuleks koostada loetelu mitterahaarvatavatest kuludest.

Põhivara peaks teatavate eranditega olema võimalik maksude arvutamisel amortiseerida. Pikaajalised materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad tuleks amortiseerida individuaalselt, samas kui muid tuleks käsitleda varakogumina. Amortisatsiooni arvestamine varakogumilt lihtsustab asja nii maksuhaldurite

kui ka maksumaksjate jaoks, kuna sellega välditakse põhivara iga üksiku liigi ja selle kasuliku eluea loetelu koostamist ja haldamist

Maksumaksjatel peaks olema lubatud kanda kahjumit edasi piiramata, kuid selle tagasikandmine peaks olema keelatud. Kuna kahjumi edasikandmine peaks tagama,

Maksumaksjatel peaks olema lubatud kanda kahjumit edasi piiramatult, kuid selle tagasikandmine peaks olema keelatud.

et maksumaksja maksab makse tegelikult sissetulekult, ei ole põhjendatud kehtestada edasikandmisele ajaline piirang.

Kui maksumaksja tehtud intressimaksetelt ja litsentsitasudelt peetakse kinni maksud, tuleks kõnealustest maksudest saadud tulu jagada vastavalt kõnealuse maksuaasta valemile. Kui maksumaksja jagatud dividendidelt peetakse kinni maksud, siis kõnealustest maksudest saadud tulu ei jagata, kuna erinevalt intressidest ja litsentsi-

tasudest ei ole dividendide puhul tehtud varasemaid mahaarvamisi, mis puudutab grupi kõiki äriühinguid.

Tehingute suhtes maksumaksja ja seotud ettevõtte vahel, kes ei ole sama grupi liige, tuleks hindade kohandamisel kohaldada reaalturu-väärtuse põhimõtet (*arm's length principle*), mis on üldiselt kohaldatav kriteerium.

Süsteem peaks sisaldama üldist kuritarvituse vastast nõuet, mida täiendaks meetmed, mille eesmärk on ohjata kuritahtliku tegevuse teatavaid liike. Kõnealused meetmed peaksid piirama selliste intresside mahaarvatavust, mis on makstud seotud ettevõtetele, kes on väljaspool ELi residendid madala maksu-määraga riigis, kes ei vaheta teavet maksja liikmesriigiga. Konsolideeritud maksustamisbaasi jaotamise valem peaks koosnema kolmest võrdse kaaluga tegurist (tööjõud, varad ja käive). Tööjõutegur tuleks arvutada töötasu ja töötajate arvu alusel (kummagi osakaal on pool). Varategur peaks koosnema kõigist materiaalsest põhivaradest. Im-materiaalsed ja finantsvarad tuleks valemist välja jätta nende mobiilse laadi tõttu ja kuna tekib süsteemist möödahiilimise oht. Kõnealuste tegurite kasutamine võtab piisavalt arvesse päritoluliikmesriigi huve. Lõpetuseks tuleks võtta arvesse käivet, et tagada sihtliikmesriigi õiglane osalemine. Nende tegurite ja kaaludega peaks saama tagada, et kasumit maksustatakse seal, kus see teeniti. Erandina üldpõhimõttest, juhul kui jaotamise tulemus ei kajasta õiglaselt äritegevuse ulatust, nähakse kaitseklausliga ette alternatiivse meetodi kasutamist.

Vaadates seisukohtade kujunemist selle kohta võib lihtsustatult väita, et seda toetavad tugevalt Prantsus-maa ja ka paljud Kesk-Euroopa riigid, aga edasistest arengutest juba edaspidi. ■

Euroopa uudised

Puhkuseraisil hättasattunud Euroopa Liidu kodanik saab abi

Iga kuues eurooplane kavatseb sel aastal veeta oma puhkuse väljaspool Euroopa Liitu. Igal aastal teevad eurooplased kolmandatesse riikidesse umbes 90 miljonit töö- ja puhkuseraisi. Mis juhtub aga siis, kui välismaal on abi vaja, kuid riigil ei ole asjaomases välisriigis saatkonda ega konsulaati?

Kõigil Euroopa Liidu kodanikel on teatavad ühised õigused. Nende hulka kuulub õigus paluda abi mõne muu ELi liikmesriigi saatkonnast või konsulaadist, kui oma riigil puudub asjaomases välisriigis esindus. Seda õigust võib igauks kasutada nii tavapärestes hädaolukordades (nt passi vargus või raske õnnetus või haigus) kui ka kriisi ajal (nt hiljutised sündmused Liibüas). Selleks et suurendada inimeste teadlikkust, on kavas kõigisse uutesse Euroopa Liidu passidesse trükkida teave konsulaarkaitse kohta ja Euroopa Liidu asja-

omase veebilehe aadress, kus on esitatud üksikasjalikud andmed, kuidas leida abi väljaspool ELi puhkusel olles (www.consularprotection.eu). 20 liikmesriiki (Austria, Belgia, Bulgaaria, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Luksemburg, Läti, Leedu, Madalmaad, Malta, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Sloveenia, Ungari ja Ühendkuningriik) juba esitavad vastavat teavet või on kinnitanud, et teevad seda kõigi uute passide puhul. Ka ülejäänud liikmesriigid peaksid varsti seda eeskujuga järgima.

„Kõik ELi kodanikud, kes võtavad suvel ette välisreise, peavad teadma oma õigusi,“ ütles Euroopa Komisjoni asepresident ja Euroopa Liidu õigusküsimuste volinik Viviane Reding. „Neil on õigus paluda abi mis tahes Euroopa Liidu riigi konsulaadilt või saatkonnalt, kui nende päritoluliikmesriik ei ole antud välisriigis esindatud. Neil on õigus kaitsele samadel tingimustel selle liikmesriigi kodanikega, mille saatkonda nad pöörduvad. Selleks et tagada õigustest kinnipidamine ja lihtsustada kodanike igapäevast kon-

sulaarkaitset, esitab Euroopa Komisjon järgmise poolaasta jooksul ettepanekud tegevuse koordineerimist ja rahalist hüvitist käsitlevate õigusaktide kohta. Euroopa solidaarsus hõlmab ka konsulaarkaitset. Kodanikud peaksid teadma, kust vajaduse korral abi leida. Nad ei peaks muretsema asjaajamise pärast.“

Ainult Ameerika Ühendriikides, Hiinas ja Venemaal on diplomaatiline esindus kõigil 27 ELi liikmesriigil. Kriisid Liibüas, Egiptuses ja Jeemenis on näidanud, kui tähtis on konsulaatide antav abi neile Euroopa Liidu riikide kodanikele, kes on jäänud välismaal hätta. Näiteks Liibüas viibis kriisi puhkedes ligikaudu 6000 Euroopa Liidu kodanikku, aga esindused olid Liibüas ainult kaheksal liikmesriigil. Konsulaarkaitse on tähtis ka teistes hädaolukordades, nagu passi kaotamise või varguse, raske õnnetuse või haiguse, vahistamise või kinnipidamise korral. ■

Täpsem info:

ec.europa.eu/eesti/paeevakajalist/news/110727_tarbijakaitse_et.htm

Ande Etti
Koalitsiooni
„Ettevõtted HIV vastu“
kommunikatsioonijuht

Mis vahet, kas koolitada oma töötajaid meeskonnatöö või HIV teemal?

Kui personaliosakond arutab, mis teemaline koolitus ettevõtte töötajatele järgmiseks kõige kasulikum oleks, valitakse tihti selliste teemade vahel, mis panustavad töötajasse kui töötajasse, st toetavad tema professionaalset arengut.

[HOOLI]
ETTEVÕTTED HIV VASTU

 TERVE EESTI
SIHTASUTUS

Personalitöötajatenä valime tuntud koolitustevaliku vahel, millest loodame abi oma inimeste töövaliteedi tõstmisel: meeskonnatöö, läbirääkimised, müügi- ja arvutikoolitused, teenindus- ja suhtlus-koolitused, projektijuhtimine jne.

Üks osa töötajaid on ehk rõõmsad, et saavad veeta mõned tunnid või päeva tööülesannetest eemal, teine osa on võib-olla kuri, sest „kes mu töö siis ära teeb, kui mina siin koolitusel istun?“. Siis on veel ilmselt osa töötajaid, kes leiavad, et koolitusest oli neile kasu, aga kindlasti ka neid, kes ütlevad, et uut infot oli vähe ja seda aega oleks saanud paremini kasutada.

Tulemus on sageli selline *fifty-sixty* – nagu on, aga nagu pole kah. „Nii-ja-naa“ tulemust võib eelkõige oodata, kui koolitada teada-tuntud teemadel.

Kuidas vahetada käiku?

Oskan rääkida kogemusest – mida teevad teisiti koalitsioon „Ettevõtted HIV vastu“ ja enam kui 100 muud ettevõtet, mis on läinud veidi teist-sugust teed.

Juba nimi reedab, et vähemasti ettevõtted, mis on ühinenud HIV vastu tegelevad HIVga. Kuid nad ei tee

seda seepärast, et nende ettevõtte-tes oleks juba hetkel erakordselt palju HIV-positiivseid. Nad teevad seda, sest mõistavad, millist üüratut mõju omab jätkuv HIV-epideemia Eesti ühiskonnale, majandusele ja ennekõike inimestele.

Lisaks sellele, et tegu on sotsiaalselt mõtleivate ja ühiskonda oma panust andvate ettevõtetega, on medalil ka teine pool. Sellest teisest poolest räägib tagasiside, mida ettevõtte saavad, kui on oma töötajate seas viinud läbi koolituse esmapilgul niivõrd võõristust tekitaval ja kaugel teemal nagu seda on HIV. Nimetatud koolitusi läbi viiva Terve Eesti SA koolitatute seas on rahulolu koolitusega läbi aastate olnud kõrgem kui 95%.

Ilmselt kõlab uskumatuna. Rahulolu viie aasta jooksul Eesti ettevõtetes koolitatud 8000 inimese peale on 95%? HIV puhul küll mitte, see on ju nišiteema! Tahaks artikli autorile öelda, et kui valetad, tee seda vähemasti usutavalt? Aga ei, ma ei valeta. Tavalised, teemaga vähe või mitte üldse kokku puutunud inimesed on saanud elamuse just HIV-teemaliselt koolituselt.

Miks? See ongi võtmekoht. Ühest küljest šokeerib inimesi Eesti HIV-olukord, mille tõsidusest neil aimugi

pole; purunevad müüdid, millesse varem enesekindlalt usuti ning tajutakse selle probleemi lähedust endale ja oma perele. HIV ei ole enam ammu vaid riskigruppide teema, sest umbes pooled nakatunud saavad nakuse kaitsmata seksuaalvahekorras.

Töötajad on nii hämmeldunud kui ka südamest tänulikud, et nende tööandja näeb neis rohkemat kui vaid kasumimarginaali suurendavat mutrit.

Ja seda teadmist ei tasu alahinnata.

Teadmine, et tööandja kannab hoolt töötaja pere heaolu eest, toob kaasa suure muutuse töötaja lojaalsuses.

Teisalt avaldab inimestele muljet, et nende tööandja on valinud koolituse teemaks midagi, mis toimib otseselt töötaja ja tema pere heaoluks. Meie kogemuste kohaselt on töötajad nii hämmeldunud kui ka südamest tänulikud, et nende tööandja näeb neis rohkemat kui vaid kasumi-

marginaali suurendavat mutrit. Ja seda teadmist ei tasu alahinnata. Teadmine, et tööandja kannab hoolt töötaja pere heaolu ja tervise eest, toob kaasa suure muutuse töötaja lojaalsuses.

Mida ütlevad tööandjad?

Swedbanki personalidirektor Signe Kaurson, kelle ettevõtte tegi esimesed HIV-koolitused juba 2007. aastal ning kus koolitused jätkuvad siiamaani, on veendunud, et valitud sai õige tee: „Nägime, et inimesed võtsid selle teema tänuhulka vastu. Pärast koolitusi olid kõige hingeminevamad need kommentaarid, kus inimesed ütlesid, et nad tõesti nägid, et tööandja hoolib neist kui inimestest, mitte lihtsalt kui tulemusi toovast töötajast.“ Swedbank on praeguseks koolitanud HIVi teemal üle 900 töötaja.

Johnson & Johnsoni Eesti juht tõdeb, et tavapärasest erineva ja keerulisema teema toomine töökeskkonda võib algul tekitada vastakaid arvamusi: „Väga paljud arvasid, et nad teavad sellest juba kõike. Oli mitmeid, kes arvasid, et probleem üldse neid ei puuduta. Olid ka mõned inimesed, kes ei pidanud seda koolitust üldse vajalikuks.“

Seda, et tundliku teemaga töökeskkonda ilmumine võib tekitada vastuolulisi reaktsioone, tunnistas ka Laura Tammeorg, CV Keskuse turundusjuht: „Algul oli meie töötajatel vastumeelsus selle teema osas. Nad arvasid, et teavad sellest teemast kõike, neil pole uusi teadmisi vaja ja lisaks oli see neile kohustuslik. Aga pärast selgus, et tegelikult andis koolitus väga palju infot ja purustas müüte. Ja tagasid oli väga hea. Koolitusel veedetud aega pidasid töötajad väga kasulikuks.“

„Ei olnud ühtegi koolitusel osalenut, kes ei oleks võtnud sel temal sõna.

Tavaliselt kõik istuvad vaikselt oma nurgas ja kuulavad. Aga tekkisid huvitavad diskussioonid,“ räägib Tammeorg, kuidas elulähedane teema inimestele mõjus. Veel rõhutab Tammeorg seda, mis iga koolituse juures oluline on – sãrasilmne koolitaja, kes lisab heale teemale vãär- tust.

Seda, et sisukas koolitus tasemel koolitajaga muudab tõrksate arvamust kiiresti, kinnitab ka Purga: „Peab ütleva, et koolitus pani inimestel silmad sõrama ja samamoodi siis ka teadlikkus tõusis. No meil oli paar inimest, kes algul ütlesid, et nemad kindlasti HIV-testi ei tee, aga pärast koolitust olid esimeste seas testisabas.“

Ja see toimib!

Tundub liiga lihtne valem, aga niisama otseselt see toimibki. Panusta siiralt oma inimestesse ja inimestes tekib soov tagasi panustada.

HIV-koolituste näide illustreerib hästi seda, miks ei ole vaja karta keeruliste teemadega tegelemist, kui need tegelikult meie inimesi puudutavad. Niisamuti on õhikonnas muid tabudeks peetavaid teemasid, millel avalikult rääkimist sageli välditakse, kuid mille osas inimesed abi vajaksid – alkohol, vaimne tervis, peresuhted jpm. Tööandjal on ainulaadne võimalus jõuda nõu ja abiga selle sihtgrupini, kelleni muidu on keeruline ulatuda. Lapsed „saadakse kätte“ koolis, juba haigestunud tervishoiusteemis jne, tööandja saab kõige rohkem ära teha just oma töötajate heaks.

Võib-olla tasub järgmisel korral koolitusi planeerides kaaluda, kas võiks omavahel ühendada nii kasu töötajale, tema perele, õhikonnale tervikuna ja ringiga tagasi ka tööandjale. Teemadest ei tohiks puudust olla. ■

Briti-Eesti Kaubanduskoja äridelegatsiooni visiit Edinburghi

12.-16. septembril Šotimaal

Briti-Eesti Kaubanduskoda korraldab 12.-16. septembril äridelegatsiooni visiidi Šotimaale Edinburghi ning 13. septembril koostöös EAS-iga Edinburghis Eestit tutvustava investeerimiskonverentsi *SmartEST: New Nordic Estonia*, mille eesmärgiks on värskendada koostööd Šotimaa ja Eesti vahel, tutvustada äri- ja investeerimisvõimalusi ning leida uusi huvitavaid ärikontakte.

Konverents toimub vana ja uhke parlamendihoone raamatukogus ning peaesinejana astub üles Eesti Vabariigi välisminister Urmas Paet, lisaks üldisemale peapaneelile toimuvad diskussioonipaneelid finants-, energia ning tervishoiu valdkondades.

Konverentsi paneelides esinevad muuhulgas Eesti Tuuleenergia Assotsiatsiooni juhatuse esimees ja 4Energia juhatuse esimees Martin Kruus, Cicero Capital juhatuse esimees James Oates, Briti Tuuleenergia Assotsiatsiooni juhatuse esimees Adam Bruce, Eesti Energia Taastuvenergia Ettevõtte direktor Ando Leppiman, United Armaments International juht Lauri Almann, Raul Allikivi Majandus- ja kommunikatsiooniministeriumist, AS LHV Pank juhatuse liige ja investeerimispananduse juht Erki Kert, Mornington Capital tegevjuht Chris Eddis, Prime Assets juhatuse esimees Ardi Roosimaa, PRAXISe tervisepoliitika programmi direktor ja juhatuse liige Ain Aaviksoo, Tallinna Ülikooli Terviseteaduste ja Spordi Instituudi direktor ja Curonia Research teadus- ja arendustöö juht Kristjan Port ja mitmed teised.

Lisaks toimuvad visiidi raames firmakõlastused ja kontaktkohtumised. Eraldi sektoripõhine programm on tervise- ja tervisetehnoloogia, energia ja õiguse valdkonna ettevõtetele. Kui mõnest teisest valdkonnast tuleb piisavalt (vähemalt 5-6 ettevõtet) huvilisi, on võimalik valdkondi lisada.

Visiidi programmiga saate tutvuda Briti-Eesti Kaubanduskoja kodulehel: www.becc.ee.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele kehtib visiidil osalemiseks spetsiaalne hind 390 eurot inimese kohta. NB! Osalustasu ei sisalda reisi- ja majutuskulusid. Reisi aitab ilma teenustasuta korraldada Kaleva Travel, e-post: groups@kalevatravel.ee, märgusõna: BECC Edinburgh.

The
BRITISH-
ESTONIAN
CHAMBER
COMMERCE

Lisainfo ja registreerimine:

EGLE.ORG

Tel: 5662 2623

E-post: egle.org@becc.ee

Eksportööride koolitused 2011–2012

Ärihooajal 2011–2012 jätkab Kaubanduskoda juba heaks tavaks kujunenud ekspordivaldkonna koolituste korraldamist. Ajavahemikus september 2011 kuni märts 2012 viiakse läbi koolitusprojekt „Ekspordivaldkonna koolitused 2011“. Ekspordivaldkonna koolitused on suunatud väikeste ja keskmise suurusega tegutsevatele eksportööridele. Osalejatele jagab teadmisi suurte kogemustega lektor Jakob Saks. Kaasatud on ka praktikud ettevõtetest.

JAKOB SAKS

on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht. Lisaks on ta aastaid tegeleenud ettevõtete konsulteerimise ja koolitamisega, viinud läbi arvukaid ekspordi- ja messikoolitusi, töötubasid ning õppereise. Ta on edukalt aidanud uutele turgudele nii Eesti, Taani kui ka Hispaania ettevõtteid. Jakob Saks on koolitus- ja konsultatsioonifirma Vihje OÜ tegevjuht ja omanik.

Lisainfo ja registreerumine:

Lidia Friedenthal
Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Haili Kapsi
Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Marju Naar
Tel 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee

Registreerumine Kaubanduskoja kodulehel
www.koda.ee kaudu.

Osalustasu 19,17 eurot üks päev
(sisaldab käibemaksu). Osalustasu sisaldab
toitlustamist ja seminarimaterjale.

**Ekspordivaldkonna koolitused 2011/2012
toimumist kaasrahastab Euroopa Sotsiaalfond
ning koolitused toimuvad koostöös EASiga.**

VÄLISMESSIKOOLITUS

Eesmärk on luua eeldused ettevõtete ekspordimahtude ja konkurentsivõime suurendamiseks välisurgudel läbi teadliku tegevuse messidel.

Koolituse viib läbi Jakob Saks

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 28. september

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 26. oktoober

Pärnu • Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž (Ringi 35) • 17. november

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 15. detsember (vene keeles)

MÜÜGIVÕRGU ARENDAMISE JA LOOMISE KOOLITUS

Eesmärk on jagada ettevõtjatele praktilisi teadmisi, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihturgudel: moodustada vajalikku kontaktvõrgustikku, arendada müügivõrku ning kuidas seda saavutada ka piiratud eelarvega.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 26. september

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 24. oktoober

Pärnu • Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž (Ringi 35) • 15. november

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 13. detsember (vene keeles)

TURU-UURINGUTE KOOLITUS

Eesmärk anda lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aidata mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 27. september

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 25. oktoober

Pärnu • Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž (Ringi 35) • 16. november

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 14. detsember (vene keeles)

Infoseminar • 14. septembril Kaubanduskojas

Edukaks Maailmapanga ja arenguabi hangetel!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kutsub 14. septembril kell 10.30 osalema unikaalsel koolitusel, mis tutvustab Eesti ettevõtjatele Maailmapanga ja regionaalsete arengupankade rahvusvahelistel hangetel osalemise võimalusi.

Tegemist on väga praktilise koolitusega, mille läbiviijaks on Kaubanduskoda kutsunud oma ala spetsialisti, Soome ettevõtjate rahvusvahelistumise ja ekspordi tugiorganisatsiooni Finpro pikaajalise nõustaja ja tippjuhi Tapani Kaskeala.

Tapani Kaskeala tugevuseks on Soome ettevõtjate nõustamise kogemus arenguabi hangetel osalemisel enam kui kümne aasta jooksul, millest neli aastat resideerus Tapani Kaskeala Maailmapanga peakorteris asukohalinnas Washington DCs.

Seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 80 eurot/1251,73 krooni (summale lisandub käibemaks). Osalustasu sisaldab kohvipause, lõunat ja materjale.

Registreerumise link on leitav Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee, valides ürituste kalendrist vastava seminari.

Koolitusel käsitletavat teemad:

- **Maailmapanga ja regionaalsete arengupankade tutvustus.** ÜRO ja Euroopa Liidu välisabi projektide erinevused ja sarnasused. Välisabi hangetel osaleda sooviva ettevõtte jaoks on oluline mõista, millistele hankivatele organisatsioonidele tuleks keskenduda, st kus on Teie toodete/teenuste kõige suurem potentsiaal.
- **Rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide (IFI) võimalused:** kuidas Teile huvipakkuvat hankeinfot leida, millele keskenduda. Rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide poolt rahastatavate projektide info on täna küllaltki läbipaistev, ent erinevate pakkumiste monitoorimine võib olla keerukas ja ajamahukas töö. Anname ülevaate sellest, kuidas ja kust leida õigeaegselt ainult Teie huvidele ja tegevusele vastavat teavet.
- **Projekti tsükli mõistmine.** Pakkujate erinevad rollid pakkumismenetluses: konsultandid *versus* tarnijad/teenusepakkujad ja peatöövõtjad. Projekti tsükkel on kõigi IFIde puhul sarnane, aga sekkumishetk millal ja kelle poole pöörduda on vägagi erinev nii konsultantidele, toodete tarnijatele kui ka töövõtu puhul.
- **Pakkumise koostamine.** Mida on oluline tähele panna? Elementaarseid vigu võivad teha ka kogenud firmad — identifitseerides vead enne pakkumise esitamist saate neid vältida.
- **Hindamise protseduur.** Panga ja laenaja rollid. Enamasti on kliendiks laenaja (avaliku sektori esindaja/agentuur) ja mitte pank, ehkki pangal on reeglite kehtestajana väga oluline roll ka projekti elluviimise kontrollorganina. Pakkujal on seega väga oluline teada, kelle poole pöörduda juhul, kui hankeprotsessis esineb ebaregulaarsusi või tekib muid küsimusi.
- **Lepingu sõlmimine.** Kui ettevõtte kuulutatakse hankekonkursi võitjaks, siis on oluline arvestada, et hankeprotsess pole veel sugugi lõppenud. Lepingu detaile puudutavad läbirääkimised peale võitja väljakuulutamist võivad võtta kaua aega. Seega on ettevõtte oluline teada oma õigusi ja ka kohustusi, mis aitab aega kokku hoida ja saavutada soovitud tulemusi.
- **Alates 16.00 B2B kohtumise võimalus Tapani Kaskealaga.** Peale koolituse lõppu on võimalik piiratud arvul soovijatel registreeruda 10-15-minutilisele konsultatsioonile.

VÄLISMINISTEERIUM

Hea Venemaa ja idapartnerlusriikidega töötav ettevõtja!

Alates sügisest 2011 alustab ettevõtjatele suunatud uus ülikoolidevaheline õppeprogramm TRADERUN, mille koostööpartneriks on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda. Programmi ootame osalema ettevõtlikke inimesi, kes tunnevad huvi naabrusriikide vastu, soovivad inspireerivas keskkonnas mõtteid vahetada ning tulevikus naabrusriikides ja Venemaal tegutseda. Programmi TRADERUN läbimisel saavad osalejad ettevalmistuse panuse andmiseks Eesti ekspordivõimekuse suurendamisel idaturgudel.

TRADERUN on uus ülikoolidevaheline (Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool ja Eesti Diplomaatide Kool) koolitusprogramm, mille eesmärk on laiendada Venemaal ja idapartnerlusriikides tegutsevate ja tegutseda soovivate ettevõtlike inimeste silmaringi ning pakkuda taustateadmisi nende riikide ärikeskkonna, poliitika, kultuuri ja kommerte kohta. Lektoriteks on Eesti ja välisülikoolide parimad õppejoud ja idapartnerlusriikides tegutsemise kogemusega praktikud.

Programm koosneb 10 magistritasemel kursusest, iga kursuse mahuks on 3 EAP. Programmi töökeel on inglise keel ning loengud ja seminarid toimuvad Tallinnas õppesessioonidena keskmiselt kord kolmes nädalas reedeti ja laupäeviti alates 30. septembrist 2011. Programm kestab kuni 2012. aasta juunikuuni. Programmis osalemiseks saab registreeruda kuni 15. septembrini veebilehel www.ec.ut.ee/traderun.

SA Archimedes toel on programmis osalemine on 2013. aastani tasuta.

Lisainfo:

ULRIKA HURT

Traderun ja Euroopa Õpingute magistriprogramm

Tartu Ülikooli Euroopa Kolledž • Lossi 3-310, Tartu 51003

Tel: 52 14 251 • E-post: ulrika.hurt@ut.ee

www.ec.ut.ee/traderun

Kontaktkohtumised Itaalias roheline tehnoloogia ja säästliku eluviisiga tegelevatele ettevõtetele

9.-12. novembrini Itaalias

Eesti Kaubandus-Tööstuskodjal on heameel kutsuda huvilisi külastama 9.-12. novembrini Itaalias Rimini Fieras toimuvat ühte suurimat rahvusvahelist roheline tehnoloogia ja säästliku eluviisi messi ECOMONDO 2011 ning osalema messiga paralleelselt korraldatavatel ekskursioonidel ja kontaktkohtumiste üritusel. Messil on esindatud ettevõtted/organisatsioonid järgmistest tegevusvaldkondadest: jäätmekäitlus ja taaskasutus; vesi ja kanalisatsioon; taastuv- ja bioenergia; säästlik ehitus jmt.

2010. aasta messil osales 75 000 m² messiväljakul stendiga üle 1500 ettevõtte/organisatsiooni, messi külastas üle 65 000 spetsialisti ja huvilise. Messil koduleheküljel www.ecomondo.com saab messist täpsema ülevaate.

Taastuva ja bioenergia, energiasäästlikkuse, vee- ja kanalisatsiooni ning jäätmekäitluse ja taaskasutusega tegelevaid ettevõtteid, organisatsioone nii riiklike kui ka maakondlike ametiasutusi ja uurimisinstitutsioone oodatakse külastama messi ja osalema messiga paralleelselt korraldataval kontaktkohtumiste üritusel *Ecobusiness Cooperation Event at Ecomondo 2011*. Kontaktkohtumiste üritus *Ecobusiness Cooperation Event at Ecomondo 2011* on osa Euroopa Liidu poolt rahastatud projektist *2nd Generation BioMatch* (www.bioenergy-match.eu), mille eesmärk on keskkonnasektori ettevõtete konkurentsivõime suurendamine. Üritus pakub registreerunud osalejatele lisaks messiga tutvumisele lisaboonusena ka eelnevalt kokkulepitud individuaalseid kohtumisi nii messil osalevate ettevõtetega kui ka messi külastavate erinevatest riikidest ekspertidega. Osalemispaketi hind registreerunud osalejatele on 415 eurot ning see sisaldab messikülastust, giidiga ekskursioone messil, eelkorraldatud individuaalseid kontaktkohtumisi ja kolme ööd majutust hotellis Lungomare. Lisaks jäävad osaleja kanda komanderingukulud (transport Itaaliasse, päevarahad jmt).

Kuidas osaleda?

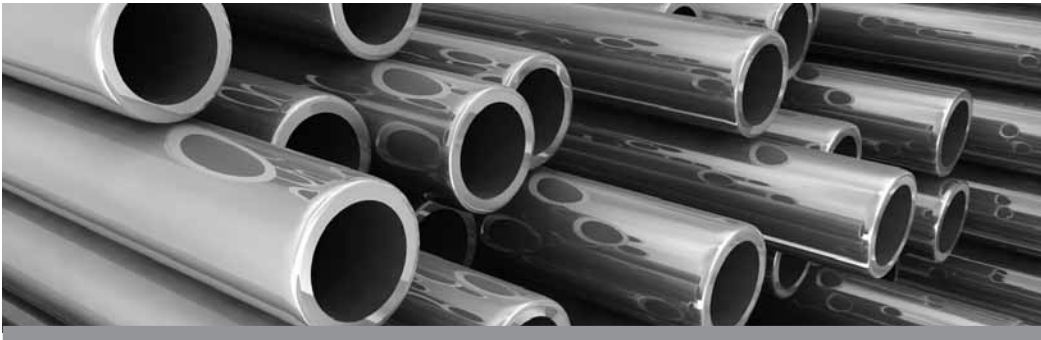
- Registreerida oma ettevõtte/organisatsioon ürituse kodulehel (www.b2match.eu/ecomondo2011) hiljemalt 18. oktoobriks 2011.
- Tutvuda online-kataloogi abil teiste registreerunud osalejatega
- Peale registreerimise lõppu valida välja firmad/organisatsioonid, kellega oleks huvi kohtuda ja anda oma kohtumisesoovist teada
- Individuaalsed kohtumiste ajakavad saadetakse osalejatele umbes nädal enne messi

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda paneb kokku delegatsiooni huvilistest, oma osalemishuvist teada anda Kaubanduskoja teenuste osakonna projektijuht Kristy Tättarile.

Lisainfo ja registreerimine:

KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Kontaktkohtumiste üritus metallitööstuse ettevõtetele messi EMO 2011 raames

19.-24. septembril Hannoveris

19.-24. septembrini toimub Hannoveris metallitööstusmaailma üks olulisemaid messe EMO 2011. Rahvusvaheliseks kohtumiskohaks kujunenud messil on esindatud kõik metallitööstusele vajalik (löike- ja stantsimisemasinate tööriistad, tootmissüsteemid, täppisinstrumendid, arvutitehnoloogiad, tööstuselektronika jpm). Paralleelselt messiga pakutakse külastajatest spetsialistidele lisaks messistendide väljapanekutega tutvumisele võimalust kohtuda ka erinevate oma ala kolleegidega eelnevalt kokkulepitud kohtumistekava alusel.

Kontaktkohtumiste üritus b2fair matchmaking pakub nii messi külastajatele kui ka väljapanijatele võimalust:

- uute klientide ja koostööpartnerite leidmiseks;
- oma asutuste/organisatsiooni/ettevõtte tutvustamiseks ürituse interneti-kataloogis;
- valida registreerunud osalejate seast välja ettevõtted ja nendega juba enne messi kohtumine kokku leppida

Kuidas süsteem toimib:

- Iga osaleda soovija täidab ära osaleja ankeedi ürituse kodulehel www.b2fair.com/emo2011;
- Kõigi registreerunute profiilid koos tegevusala kirjelduse ja koostöösoovidega on nähtavad internetis;
- Registreerunud osalejad valivad teiste registreerunud osalejate hulgast välja ettevõtted/organisatsioonid, kellega nad sooviksid messi toimumise ajal kohtuda ning annavad oma soovist korraldajatele interneti teel teada;
- Korraldajad koostavad soovide alusel kohtumiste programmid (mis kuupäeval, kellaajal, kus ja kellega kohtumised toimuvad), mis saadetakse osalejatele e-kirjaga juba enne messi (messi ajal on võimalik kohtumisi lisada);
- Messikeskuses paralleelselt messiga toimuvad individuaalsed kontaktkohtumised selleks kindlaksmääratud kohas eelnevalt kokkulepitud kava kohaselt.

Osalemistasu messil standiga osalejatele ei ole, messikülastajatele maksab kontaktkohtumiste üritusel osalemine 250 eurot. Osalemispakett sisaldab:

- ettevõtte/organisatsiooni tutvustuse avaldamist ürituse koduleheküljel ja ürituse paberkataloogis;
- sissepääsu EMO messile;
- kohtumistprogrammide koostamist ja edastamist enne messi;
- uute kohtumiste kokkuleppimist ja muud toetust messi ajal;
- karastusjooke ja suupisteid kohtumiste ajal kohtumisteks ettenähtud territooriumil;
- osalemist ühtusel *networking*-üritusel.

Eelteade:

Äriviit Türki

30. november –
4. detsember

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja koostöös EASi, Eesti Masinatööstuse Liidu ja kohapealsete koostööpartneritega korraldavad 30. novembrist 4. detsembrini äriviidi Türki.

Visiidi raames plaanitakse külastada Bursa masinatööstuse messi, mis toimub 1.-4. detsembrini. Ootame teie soovide ja ettepanekuid visiidi programmi osas.

Lisainfo ja registreerimine:
MARJU NAAR
Tel: 604 0092
E-post: marju.naar@koda.ee

Seminar

Töötajate ülepiiri liikumise ja välismaal töötamisega seotud maksuaspektid ja kohtulahendid

15. septembril
Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab neljapäeval, 15. septembril kell 10.00-16.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) ettevõtete juhtidele, finantstöötajatele ja raamatupidajatele seminari „Töötajate ülepiiri liikumise ja välismaal töötamisega seotud maksuaspektid ja kohtulahendid“. Seminari lektoriks on maksukonsultant ja vannutatud audiitor Tõnis Jakob.

Eesti ettevõtete ja inimeste töötamine välismaal on viimastel aastatel olnud jätkuvas kasvutrendis. Välismaal töötades või välispartneriga töövõtsuhetes olles on üheks keerukamaks ja enim probleeme tekitavaks valdkonnaks maksuküsimused. Kuidas tasuda tulu- ja sotsiaalmaksu, erisoodustused ja tööjõu rentimine on vaid osa tööandjatele ja töövõtjatele muret ja küsimusi tekitavatest teemadest.

Seminaril selgitatakse ja räägitakse lahti olulisemad välismaal töötamisega kaasnevad aktuaalsed maksuteemad. Lisaks tuuakse palju praktilisi näiteid ja kohtupraktikat.

Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele 60 eurot, mitteliikmetele 120 eurot, lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipaus.

Lisainfo ja registreerimine:
KATI KRASS
Tel: 443 0989
E-post: kati@koda.ee

Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II

20. septembril, 29. septembril ja 11. oktoobril kell 11.00-16.15
Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Jätkame finantskoolituste tsükli isikutele, kellel puudub finantsalane eriharidus. Koolitaja kasutab praktikas korduvalt järeleproovitud meetodikat, mis muudab finantsküsimused huvitavaks ja mõistetavaks. Seekord keskendume kuluarvestuse, eelarvestamise ja rahastamisega seotud küsimustele. Koolituse sihtgrupina on eelkõige silmas peetud firmade juhatuste ja nõukogude liikmeid ning omanikke. Koolitusel osalemine aitab iseseisvalt analüüsida firma finantstulemusi ja vastu võtta finantsjuhtimise otsuseid, samuti võimaldab see firma võtmeisikutel lihtsamini leida ühist keelt omavahelises suhtlemises ning suhetes finantsasutuste ja audiitoriga. Koolituse viib läbi Margus Tinitis, Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige ja vandeaudiitor.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Kuluarvestus (20. septembril)

- Finants- ja juhtimisarvestuse erinevused ja sarnasused.
- Toot- ja perioodikulud – tulud-kulud raamatupidamises.
- Finantsarvestuse (raamatupidamise) piiratus ja sobimatus paljude juhtimisotsuste vastuvõtmiseks.
- Asjasse puutuvad ja mittepuutuvad kulud.
- Juhtimiseks vajalik kuluarvestus.
- Püsi- ja muutuvkulud. Kasumiläve analüüs ühe ja mitme toote korral.
- Kulude juhtimine piiratud ressursside korral (piirangute teooria, Throughput Accounting, lineaarne planeerimine ja Excel Solver)
- Otsesed ja kaudsed kulud.
- Kulude jaotamine toodetele ja teenustele (otse- ja kaudkulud).
- Kululiigid, -kandjad ja -kohad. Tegevuspõhine kuluarvestus (ABC süsteem).
- Hinnakujundus lähtuvalt kuludest ja turust.

Eelarvestamine (29. septembril)

- Eelarvete süsteem – tegevus-, investeringute- ja rahavoo eelarved.
- Eelarvestamise perioodid. Tuleviku prognoosimise meetodid.
- Investeringute lühi- ja pikaajaline eelarvestamine (analüüs).
- Raha ajaväärtuse kontseptsioon.
- Rahavoogude aruanded – otsene ja kaudne meetod.

- Erinevad lähenemisviisid eelarvestamise protsessile (*0-based, Bottom-Up ja Top-Down*, paindlikud eelarved, vastutuskeskused, arvestuslikud sisehinnad, variatsiooni analüüs jne).
- Rahavoogude eelarvestamine – rahavoo plaan.
- Täissüsteemne pilt finantsarvestusest.
- *Pro-forma* aruanded ja asjaolud, mis tavalise rahavooplaani koostamisel võivad kahe silma vahele jääda.
- Kõikehõlmav eelarve (ja/või operatiivne aruanne) ühel lehel.

Rahastamine: laenu ja omakapital (11. oktoobril)

- Kapitali mõiste ja koosseis.
- Võörkapital ja rahastamistingud (laenu, liisingud, faktooringud jmt).
- Laenuarvutused (põhiosa, intressid, laenumaksed, intressimäärad jmt).
- Kas laenuvõtmine on kasulik või kahjulik?
- Kuidas laenukontorid intressiarvestustega vassivad?
- Exceli ja finantskalkulaatori kasutamine investeringute ja laenu arvestamisel.
- Kapitali (keskmise) hind (WACC, CAPM).
- Kapitali hinna rakendused (EVA, ROCE) ning seosed finantsanalüüsi ja ettevõtte väärtuse hindamisega.
- Omakapitali ja aktsiate suhtarvud.
- Ülevaade ettevõtte väärtuse hindamise meetoditest (lähtuvalt netovarast ja firmaväärtusest, oodatavatest kasumitest, diskonteeritud rahavoogudest jne, kiirhinnangud ja rusikareeglid).
- „Loominguline raamatupidamine“ ja pettused finantsarvestuses.

Kolmapäevase koolitustsükli osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 210 eurot/3285,80 krooni ja mitteliikmetele 420 eurot/6571,60 krooni, hinnale lisandub käibemaks. Kui ühest firmast on mitu osalejat, siis rakendatakse hinnasoodustust -5%. Hind sisaldab jaotusmaterjale, lõunaid ja kohvipause.

Hommikukohv suursaadikuga:
Eesti suursaadik Belgias
MARIIN RATNIK
 6. septembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Välisministeeriumiga teisipäeval, 6. septembril kell 9.00-10.30 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) järjekordse Hommikukohvi lühiseminari. Seekordsel üritusel esineb Eesti suursaadik Belgias Mariin Ratnik.

Käsitletavad teemad:

- Belgia ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused
- Belgia majanduse väljavaated
- Belgia hetkeolukord
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel
- Belgia kultuurilised iseärasused ja turule pürgijate takistused
- Suhtlemine Belgia ärikultuuris ja bürokraatias
- Euroopa Parlamendi roll ettevõtjate jaoks

Hommikukohvi seminari osalustasu on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmele 7 eurot; mitteliikmele 14 eurot (hindadele lisandub käibemaks). Vajalik eelregistreerimine hiljemalt 2. septembriks.

VÄLISMINISTEERIUM

Lisainfo ja registreerimine:
 PRIIT RAAMAT
 Tel: 604 0081
 E-post: priit@koda.ee

Hongkongi toodete kaubandusmess LifeStyle Expo

21.-23. septembril Varssavis

Hongkongi Kaubanduse Arendamise Nõukogu ning Guangdongi provintsi väliskaubanduse ja majanduskoostöö osakond korraldavad 21.-23. septembrini Poola pealinnas Varssavis juba kolmandat korda kaubandusmessi Lifestyle Expo.

Kesk- ja Ida-Euroopa ettevõtjate suur huvi Hongkongi toodete ja teenuste vastu on julgustanud korraldajaid jätkama seda traditsiooni ning sellel aastal pakutakse lisaks kontaktide loomisele ka võimalust kuulata mitmeid huvitavaid esinejaid. Seminaridel räägitakse kaubanduse finantseerimise, logistika ja transpordi, kaupade importimise, ettevõtte asutamise ja muudel teemadel, antakse ka nõu eksportööridele, kuidas ja millega Hongkongi turule minna.

LifeStyle Expo 2011 on külastama oodatud importöörid, jae- ja hulgimüüjad, kaubamajad ja teised huvilised. Kaubandusmessil on esindatud sellised tarbekaubad nagu tarbeelektronika, kingitused, majapidamistarbed ja -elektronika, moetooteid ja aksessuaarid, kellad, ehted, kontoritarbed, mänguasjad jpm.

Eesti ettevõtetele, kes soovivad külastada LifeStyle Expot, pakutakse reisitoetust 300 euro ulatuses. Toetuse saamise tingimuseks Eesti ostjale on lisaks messi külastamisele ka osalemine paralleelselt korraldataval kontaktkohtumiste üritusel.

Lisainfo ja registreerimine:
 KRISTY TÄTTAR
 Tel: 604 0093
 E-post: kristy@koda.ee

EU-China Business & Technology Cooperation Fair

18.-20. oktoobril Chengdus, Hiinas

Hiina ja Euroopa Liidu vaheline koostöö on oluline mõlemale osapoolle ning seetõttu korraldatakse äri- ja tehnoloogiaalast koostöömessi *EU-China Business & Technology Cooperation Fair* juba kuuendat korda. Koostöömessist on välja kujunenud üks suuremaid investeeringute, kaubanduse ja tehnoloogia-alase koostöö platvorme Euroopa Liidu ja Hiina vahel ning sellel osaleb lisaks sadadele Hiina ettevõtetele ka suur hulk Euroopa ettevõtteid. Järjekordse koostöömessi põhirõhk on bio-farmaatsia, uute energiate ja IT sektoritel. Osalema oodatakse ligi 400 Hiina ja 100 Euroopa ettevõtte esindajaid, individuaalsete kontaktkohtumiste raames on võimalik luua kontakte, vahetada mõtteid ja arutleda koostöövõimaluste üle.

Osalemistasu ühele inimesele on 100 eurot ja see sisaldab järgmist:

- osalemine avatseremoonial;
- osalemine foorumil;
- individuaalsete kontaktkohtumiste organiseerimine;
- osalemine korraldatud firmakülastustel;
- hiina-inglise keele tõlkide kasutamine;
- osalemine *gala*-õhtusöögil;
- ürituse kataloog;
- lennujaama transfeer kinnitatud kuupäevadel ja kellaegadel;
- soodushinnaga hotellid.

Koostöömessi toetavad: Euroopa Liit, Hiina Kaubandusministerium, Sichuani provintsi valitsus, EL liikmesriikide ametlikud koostööpartnerid, Chengdu maakonna valitsus ja CCPIT Chengdu.

Lisainfo ja registreerimine: KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Konkurss Keskkonnategu 2011 ootab osalema!

Toimumas on järjekordne Keskkonnaministeeriumi traditsiooniline konkurss „Aasta Keskkonnategu 2011“. Konkursi keskkonnategija kategoorias saavad osaleda kõik ettevõtted ja organisatsioonid, kes on eelneva aasta jooksul tegutsenud keskkonnateadlikult ja jätkusuutlikult ning keskkonnasaaste vähendamise ja keskkonnohoiu suurendamise nimel kõige enam panustanud.

Keskkonnategijaid kutsutakse konkursil osalema neljas erinevas alakategoorias:

- keskkonnajuhtimine
- keskkonnasõbralik toode või teenus
- keskkonnasõbraliku tehnoloogilise protsessi juurutamine
- rahvusvaheline keskkonnaalane koostöö.

Kandideerimiseks tuleb vastata konkursiankeedi selle osa küsimustele vastavalt millises alakategoorias soovitakse osaleda. Kandideerida saab mitmes alakategoorias korraga. Ankeetide saatmise tähtaeg on 21. oktoober 2011 Keskkonnaministeeriumi e-posti aadressil keskkonnategu@envir.ee või postiga aadressil Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, märgusõna „Aasta Keskkonnategu 2011“.

Julgustame kõiki ettevõtjaid osalema „Aasta Keskkonnateo“ konkursil — ainult läbi antud konkursi on võimalik pääseda osalema ka Euroopa keskkonnaalasele konkursile [European Business Award for the Environment (EBAE), mis toimub jaanuaris 2012]. Edukas osalemine Euroopa konkursil võib edaspidi tagada konkurentsieelise rahvusvahelisel turul, täiendada kontaktide pagasit ning annab võimaluse teha väärtuslikku reklaami oma tegevusele.

Edukat kandideerimist!

KESKKONNAMINISTEERIUM

Lisainfo:
KADRI TOMINGAS
E-post: kadri.tomingas@envir.ee
Veeb: www.envir.ee/I100745

Eesti parim tööstusmaastik 2011

14. augustil tunnustas kodukaunistamise liikumise patroon, Eesti Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves Viljandi teatris Ugala kauni Eesti kodu konkursi võitjaid — 79 kodu 19 piirkonnast. Lisaks anti välja kolm eripreemiat.

Eripreemiate hulgas oli alates 2006. aastast Eesti Kodukaunistamise Ühenduse, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Eesti Tööandjate Keskliidu koostöös igal aastal valitav parim tööstusmaastik. Võitja saab kodukaunistamisliikumise patrooni Vabariigi Presidendi ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Eesti Tööandjate Keskliidu tunnustused.

Käesoleval aastal valis Eesti Kodukaunistamise Ühendus oma koosolekul konkursi „Kaunis Eesti kodu 2011“ parimaks tööstusmaastikuks Otepää Lihatööstuse Edgar OÜ Vana-Otepää külas Otepää vallas.

Otepää lihatööstus Edgar OÜ on 1992. aastal endiste suurfarmi hoonete baasil Eesti kapitalil rajatud ajakohane väiketööstus, mis täna annab tööd kolmekümnele inimesele ning on praktikabaasiks Eesti Maaülikoolile ja Tartu Kutsehariduskeskusele. Hooned sulanduvad ümbritsevasse looduskeskkonda. Suurt rõhku on pandud nii haljastusele kui ka territooriumi heakorrale tootmishoonete ümbruses. **T**

Liikmelt liikmele

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Kaubanduskoja liikmete hulgast. Koostöösoov või soodupakkumine peab sisaldama: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile liikmetele.

Lisainfo:

KAIDI TALSEN

Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

DOKUD.EE

Dokud.ee aitab ettevõtetel koostada interneti vahendusel juriidiliselt korrektsed lepingud ja dokumendid. Lihtsa protsessi abil aidatakse läbi mõelda peamised valikukohad ning vormistatakse neile vastavalt juriidiliselt korrektsed dokumendid 15 minutiga. Dokud.ee aitab säästa aega ja raha ning vältida kulukate ning aeganõudvate vaidluste tekkimist.

Ettevõtetel on võimalik koostada alljärgnevat dokumente: töölepingud, töövõtulepingud, juhatuse liikme leping, töölepingu erakorraline ja katseajal lõpetamine, konfidentsiaalsusleping, müügileping, kliendileping, laenulepingud, volikirjad, käsundusleping, üürilepingud, tähtaja ületanud arve hoiatus jne. Lisaks teeb Dokud.ee oktoobrist 2011 koostöös õigus- ja advokaadibüroodega kättesaadavaks täiesti uue ja ainulaadse lahenduse, mis võimaldab senisest laialdasemat ligipääsu õigusteenusele.

Eesti Kaubandus ja Tööstuskoja liikmetel on võimalus kuni 1. oktoobrini koostada dokumendid 25% soodsamalt sisestades maksimise allahindluskoodi KODA.

Lisainfo:

Mihkel Randrüüt

Tel: 600 6350

E-mail: info@dokud.ee

www.dokud.ee

[facebook.com/dokud.ee](https://www.facebook.com/dokud.ee)

Riigihanketeated

LÄTI

Mööbel, seadmed ja tarvikud

- Erineva mööbli hange. Tähtaeg 03.10.2011. Kood 4292
- Metallitööpinkide, -seadmete, -tööriistade jmt hange kooli jaoks. Tähtaeg 27.09.2011. Kood 4293
- Postkastide hange. Tähtaeg 14.09.2011. Kood 4294

Toiduained

- Toiduainete hange. Tähtaeg 27.09.2011. Kood 4295

Ehitus

- Jurmalas nelja 12-korruselise korterelamu tehnilise projekti ja ehituse hange koos eelneva olemasolevate hoonete lammutamisega. Tähtaeg 26.09.2011. Kood 4296

Masinad

- Jäätmeautode hange. Tähtaeg 26.09.2011. Kood 4297

LEEDU

Toiduained

- Erinevate liha-, kala-, jahu- ja piimatoodete hange. Tähtaeg 27.09.2011. Kood 4298

Tekstiil, rõivad ja jalatsid

- Kutserõivaste hange (märja ilmaga kandmiseks mõeldud joped ja püksid). Tähtaeg 14.09.2011. Kood 4299
- Jalatsite hange politseile. Tähtaeg 16.09.2011. Kood 4300
- Kliinikule madratsikatete, padjapüüride, toolide, kaitsevarustuse ja meditsiiniliste abivahendite hange. Tähtaeg 03.10.2011. Kood 4301

Ehitus, ehitusmaterjalid

- Dušikabiinide vaheseinte hange. Tähtaeg 15.09.2011. Kood 4302
- 32000 liitri värvi hange. Tähtaeg on 21.09.2011. Kood 4303

Mööbel, seadmed ja tarvikud

- Laborimööbli hange kolme erinevasse laborisse. Tähtaeg 27.09.2011. Kood 4304
- Personaalarvutiite, laserprinterite, võrguliideste ja andmetöötlusseadmete hange. Tähtaeg 20.09.2011. Kood 4305

Muu

- Vanade autorehvide hange (jäätmete taaskasutuse otstarbel). Tähtaeg 20.09.2011. Kood 4306

- Spordikaupade ja -varustuse hange tudengitele. Tähtaeg 26.09.2011. Kood 4307

ROOTSI

Mööbel, seadmed ja tarvikud

- Koolimööbli hange. Tähtaeg 20.09.2011. Kood 4308
- Madratsite hange. Tähtaeg on 12.09.2011. Kood 4309
- Digitaalse lukustussüsteemi hange. Tähtaeg 19.09.2011. Kood 4310

Toiduained

- Pagaritoodete hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 19.09.2011, pakkumise esitamiseks 03.10.2011. Kood 4311

Ehitus

- Korterite ehitustööde hange. Tähtaeg on 19.09.2011. Kood 4312

Kütused

- Puitkütuste hange. Tähtaeg 12.09.2011. Kood 4313

Masinad

- Prügikogumissõidukite ja tänavapuhastusmasinate hange. Tähtaeg on 19.09.2011. Kood 4314

NATO

- Eelteade. Portatiivse ja fikseeritud SatCom varustuse hange. Eeldatav hanke avaldamise kuupäev 30.09.2011 ja hanke tähtaeg 31.10.2011. Kood 4315
- Eelteade. Raadiostudio hange ISAFi jaoks. Eeldatav hanke avaldamise kuupäev on augusti lõpus ja hanke tähtaeg oktoobris 2011. Kood 4316
- NSA (NATO Standardization Agency) veebilehtede jmt hoolduse ja kasutamise konsultatsiooni hange. Tähtaeg 09.09.2011. Kood 4317

Täpsem info:
LEA AASAMAA
 Tel: 604 0090
 E-post: lea@koda.ee

Koostööpakkumised

- Serbia nahahooldustoodete (nt akne, põletuste, veenilaiendite jm raviks, juustekasvu soodustamiseks jne) otsib edasimüüjat ning pakub end alltoövõtjaks.
Kood 2011-07-14-023
- Serbia paberi ja pabertoodete hulgmüüja pakub end edasimüüjaks tootjatele.
Kood 2011-07-14-002
- Poola ekspedeerimisfirma otsib Baltikumist oma valdkonna koostööpartnerit (maismaa- ja meretransport jm).
Kood 2011-07-29-018
- Saksa personaliotsingufirma otsib sama valdkonna partnerit, kellel oleks kogemusi keemiavaldkonna tööjõuga ja kelle teenuseid vahendada Saksa tööturule.
Kood 2011-07-29-022
- Poola põllumajandustoodete ja ehitusmaterjalide jae- ning hulgmüüja pakub end edasimüüjaks tootjatele Euroopa Liidust.
Kood 2011-07-29-012
- Inglise katusekivide tootja otsib alltoövõtjaks keraamiliste külmakindlate ja Euroopa kvaliteedistandarditele vastavate katusekivide tootjat.
Kood 2011-08-12-001.1
- Taani ehitusmaterjalide hulgmüüja, millel on kauplusi 27 riigis, otsib ehitusmaterjalide tootjaid, kes on huvitatud rahvusvahelisest turust ja sooviksid hakata varustajaks.
Kood 2011-08-12-002.1
- Türgi mahetoidu vahendaja pakub end edasimüüjaks mahemakaronide (gluteenivabade) ja mahemüsli tootjatele, kes on huvitatud oma toodete müümisest Türgi turul.
Kood 2011-08-11-033
- Inglise sünteetiliste kangakudumiseks vajalike lõngade (ingl.k. *continuous filament synthetic yarns, mainly nylon and polyester*) tootja, kellel on olemas kliendid Eestis, otsib esindajat või agenti, et toetada müüki ning kasvatada turuosa.
Kood 2011-08-11-018
- Rootsi rõivaste ja kodutekstiili tootja otsib alltoövõtjat, kes suudaks toota linasest, puuvillasest ja nahkmaterjalist erinevaid esemeid (nt patju, salvrätte, võid, kotte).
Kood 2011-08-11-011
- Rootsi erinevate sisekujunduselementide ja mööbli tootja otsib alltoövõtjaks majapidamises kasutatavate puidust kandikute tootjat.
Kood 2011-08-11-003
- Läti magustatud kuivatatud puuviljade, marjade ja köögiviljade tootja (kunstlike lisaaineteta sukaadi põhimõttel kuivatatud ja magustatud rabarberid, mustsõstrad, küdooniad, porgandid, kõrvits jm) otsib edasimüüjat nii tavakaupluste, HoReCa kui ka toiduainetööstuse jaoks.
Kood 2011-08-11-002
- Ungari riigihangete dokumentatsiooni konsultatsiooniettevõtte otsib sama tegevusalaga koostööpartnereid Euroopast.
Kood 2011-08-10-039
- Vene unikaalse õhupuhastustüsteemi müüja otsib edasimüüjat ja koostööd logistika valdkonnas Eesti, Soome ja Saksa turul, samuti pakub müüa osalust ettevõttes.
Kood 2011-08-10-038
- Prantsuse spetsiifiliste valgustite (kasutamiseks tööstustes, sõjaväes, tuletõrjes jm) tootja otsib edasimüüjat.
Kood 2011-08-10-027
- Alustav Rootsi ettevõtte, mis toodab spetsiifilise kujuga kahes suuruses nahast ja tekstiilist ehtekarpe, otsib alltoövõtjat, kellel on kogemust mõlema materjaliga töötamisel.
Kood 2011-08-10-002
- Poola lemmikloomade, nende toidu, lemmikloomade- ja kalastustarvikute jaemüüja pakub end edasimüüjaks oma valdkonna tootjatele.
Kood 2011-08-09-012
- Leedu vee-, kütte-, ventilatsiooni- ja elektrisüsteemide tehnilise projekteerimise ettevõtte pakub end alltoövõtjaks.
Kood 2011-08-09-008
- Leedu vee-, kütte-, ventilatsiooni- ja elektrisüsteemide paigaldaja pakub end alltoövõtjaks.
Kood 2011-08-09-005
- Soome erineva liha ja lihatoodete vahendaja, kes on loonud kauplemiseks elektroonilise keskkonna, otsib koostööks kontakti nii lihämüüjate kui ostjatega.
Kood 2011-08-08-018
- Poola roostevabast terasest haiglamööbli (operatsioonitoe varustus jm) tootja otsib kogemustega edasimüüjat Baltikumis.
Kood 2011-08-08-015
- Rumeenia kiirtoidu valmistaja otsib 550 ja 405 tüüpi jahuga varustajat.
Kood 2011-08-08-012
- Austria energiasäästlike majade tootja otsib siseseinte jaoks vajaliku puiduga varustajat.
Kood 2011-08-04-021
- Inglise antibakteriaalsete vahendite tootja otsib alltoövõtjaks pudelisse jm pakendamise teenusepakkujat.
Kood 2011-08-01-029
- Prantsuse terasest estakaadide müüja otsib alltoövõtjaid, kellel on vastavaks tootmiseks olemas nii masinad kui varasem kogemus. Täpsemad tehnilised detailid Koja kodulehel koostööpakkumiste rubriigis.
Kood 2011-08-01-027

Koostööpakkumiste põhjalikumad kirjeldused nüüd nähtavad Koja kodulehel <http://www.koda.ee/koostoopakkumised>.

Täpsem info:
ANNIKA METSALA
Tel: 604 0091
E-post: annika.metsala@koda.ee

Harjumaa ja Tallinn

A & R CARTON AS	www.ar-carton.com	603 2001	Kartongistpakendite tootmine.
AET PIEL DISAIN OÜ	www.piel.ee	655 5115	Mööbli müük. Sisekujundusteenused ja -projektid.
AIRWAVE OÜ	www.airwave.ee	600 0970	Kliimaseadmete hulgimüük, hooldus ja remont.
BASTEG GROUP OÜ	www.basteg.ee	636 0047	Piirdeaedade, väravate ja automaatika müük, paigaldus ja hooldus. Metallitööd. Põllumajanduspiirete müük ja paigaldus.
BESTRAIL GRUPP OÜ	www.bestrailgrupp.ee	511 3293	Tänava- ja äärekivide paigaldus. Muru rajamine. Teede ja platside ehitus. Pinnasetööd.
BIOPLANT OÜ	www.bioplant.ee	5551 3115	Maheväetiste müük, kaubandus.
DIFI.NET OÜ	www.difi.net	641 5055	IT lahendused. National Instrumentsi ametlik esindaja.
EL KONSULT OÜ	www.elkonsult.ee	601 6394	Finantsnõustamine. Ehituslik insener-tehniline projekteerimine ja nõustamine.
ELAMED MEDICAL OÜ	www.elamedmedical.eu	622 5855	Meditsiiniseadmete hulgimüük.
FORMET-LIFT OÜ	www.formet-lift.ee	671 9724	Liftide paigaldus ja hooldus.
GAURA PEARLS OÜ	www.gaura.ee	501 1015	Pärilist juveelitoodete jaemüük.
GOODWILL OÜ	www.gwl.ee	5699 9798	Bioenergeetika arendamine. Põhu briketi ja pelleti tootmine. Loomade allapanu tootmine. Plastmassi müük.
GREATMAX OÜ		881 0305	Kalade, vähiliste ja kalatoodete hulgimüük.
ICP SOLUTIONS OÜ	www.icp-solutions.eu	5656 6425	Insenertehnilised lahendused termodünaamiliste protsesside efektiivistamiseks. Taastuenergia lahendused.
IGAVERE PUUKOOL OÜ	www.igaverepuukool.ee	5665 1115	Ilupuude, -pöösaste ja lilletaimede kasvatamine. Haljastusteenused.
ILVA EESTI OÜ	www.ilva.ee	623 7782	Kemikaalide hulgimüük.
KLICK EESTI OÜ	www.klick.ee	666 8100	Elektriliste kodumasinate jae- ja hulgimüük. Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jae- ja hulgimüük. Heli- ja videoseadmete jaemüük. Mängude ja mänguasjade jaemüük.
KRISTINA DESIGN OÜ	www.kristinadesign.ee	5394 8342	Naisterõivaste tootmine ja müük. Autoriehete müük.
MINITEX OÜ	www.huppa.eu	655 9507	Lasteriiete valmistamine ja müük. Mujal liigitamata rõivaste ja rõivalisandite tootmine. Kinnisvara rent. Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus.
PUMA TRANSPORT OÜ		505 6001	Riigisisene ja rahvusvaheline autotransport.
SALESLINE OÜ		508 4309	Turundustegevuse osutamine Dannemann cigarrenfabrik GMBH-le.
SEANIL OÜ	www.milana.ee	662 2323	Laste ja emade voodipesu ja -tarvete tootmine.
SMC B&T OÜ			Majapidamistarvete hulgimüük Venemaa ja Hiina vahel.
SPOT PARKING OÜ	www.parking15.com	623 7705	Moodsad parkimismajade lahendused.
TALLINNA KALA OÜ		5660 9258	Kala ümbertöötlemine ja kalatoodete eksport-import.
TARMIN EESTI TRADE OÜ	www.tarmin.ee	646 4964	Värviliste- ja mustametalliga seotud konsultatsioon. Ärinõustamine.
TAURIA OÜ		5561 1689	Projektijuhtimise konsultatsiooniteenused, programmeerimine, elektri ja mehaanikadisain. Investeeringute juhtimine.
TECHCOM MARINE OÜ		663 1631	Laevaehituse ja tööstusseadmete paigaldamine. Tehnilised konsultatsioonid ja projekteerimine.
TELEMARK HULGI OÜ	ww.telemark.ee	659 9150	Mobiiltelefonide, nende tarvikute, bluetooth seadmete, PC tarvikute, mälukaartide maaletamine ja hulgimüük.
TOPFLOOR AS	www.topfloor.ee	5820 1000	Ehitusmaterjalide hulgikaubandus. Masinate, seadmete ning tööriistade müük, hooldus, remont ja rent. Transpordi- ja ekspedeerimisteenused.
TS ENERGIA OÜ	www.ets.ee	631 8365	Elektrienergia müük. Elektri- ja sidevõrkude ehitus. Vee-, kanalisatsiooniteenuste müük. Soojusenergia müük. Tuletõrje- ja sadeveevõrkude haldus.
VÕLAABI OÜ	www.volaabi.ee	657 4751	Õigusabi, kohtus esindamine, juriidilised konsultatsioonid. Inkassoteenused.

Ida-Virumaa

FERT-COM OÜ	www.hot.ee/fertcom	392 4324	Keemiatoodete hulгимүүк tööstustele.
MOLYCORN SILMET AS	www.molycorp.com	392 9100	Haruldaste muldmetallide ja haruldaste metallide tootmine.
MUTEX OÜ		521 3867	Arvuti- ja mobiilplatvormide rakenduste programmeerimine ja müük.

Lääne-Virumaa

HANSA BIODIESEL OÜ	www.hansabiodiesel.ee	356 6036	Probleemjäätmete kõrvaldamine keskkonnast.
--------------------	-----------------------	----------	--

Põlvamaa

PUNANE SÜDA OÜ	www.punanesyda.ee	5363 2607	Turundus- ja müügiteenus. Täienduskoolituse müük, korraldamine ja läbiviimine. Ekskursioonide ja ürituste korraldamine.
----------------	-------------------	-----------	---

Pärnumaa

TANIREX TEXTILE OÜ		503 3573	Ekspedeerimine.
--------------------	--	----------	-----------------

Raplamaa

WOOD LOGS OÜ		503 7938	Puidukaubandus.
--------------	--	----------	-----------------

Tartumaa

GREENFEED OÜ		508 3731	Söödatoorainete, söötade ja söödalisaandite hulгимүүк. Teraviljamuljurite müük. Tuukrivarustuse rent.
KEELEAIT OÜ	www.keeleait.ee	5301 7742	Suuline ja kirjalik tõlge.
L-KOMPANII OÜ	www.l-kompanii.ee	736 6019	Elektrimaterjalide jae- ja hulгимүүк. Siseriiklik ja rahvusvaheline autotransporditeenus ja ekspedeerimine.
RAINTREE ESTONIA OÜ	www.raintree.ee	731 4444	Programmeerimine (Tarkvaraarendus).
RUNSO MASINAKAUBANDUS OÜ	www.runso.ee	745 6797	Ehitus- ja põllumajandusmasinate müük.
SESTON SEEMNED OÜ	www.seston.ee	738 1427	Aianduskaupade hulгимүүк.
TERRA BALTICA OÜ	www.terrabaltica.ee	5694 9474	Tööstuslike masinate ja seadmete paigaldus. Sõiduautode ja väikebusside müük. Mootorsõidukite hooldus ja remont.
VALGEANSO OÜ	www.valgeanso.ee	518 6318	Püsililledel istikute kasvatus ja müük.
Viljandimaa			
IN PROJECT OÜ		517 9241	3D modelleerimine, visualiseerimine. Arhitektuurne projekteerimine, paberandjal jooniste digitaliseerimine.

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid
Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted
Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Free tools for your China business

The EU SME Centre provides free-of-charge, hands-on business support to SMEs from the European Union looking to export to and/or invest in the Chinese market.

Contact the Centre today for professional business information, confidential advice, access to reliable service providers, networking opportunities and events.

EU SME Centre
Room 910, Sunflower Tower
No. 37 Maizidian West Street
Chaoyang District 100125
Beijing, P.R.C.

T: +86 10 85275300
F: +86 10 85275093

enquiries@eusmecentre.org.cn

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEE TERTSI.

ÕLLEde KOOREKIHT

saku
KULD
The CREAM of BEERS
K.F. Rohkender